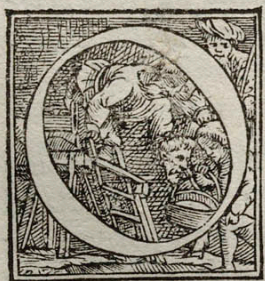

qui nescio quam, simplicem carnem in gingiuis acpene collocant. Haudquaquam enim expenderunt innumeras nervorum fibras, & capillorum modo tenues uenas, hanc substantiam intercurrentes, illamque nec colore, uel substantia, nec æqualitate continuitate de etiam musculorum carnem (quæ alioquin tot fibris implicatur) referre. Natura huiusmodi substantiæ, quam nisi duriusculæ conglobatæque pinguedini ad amissimam assimilaueris, tanquam stratum aliquod, aut terram præparauit, cui apte infiniti nervulorum surculi implantentur, quos ob exquisitum tactus sensum, à maioribus nervorum propaginibus, internam manus sedem aduentibus diffundi undique oportuit. Cæterum, etsi hæc pinguedo durior admodum que neruea sit, nihilominus in rerum substantia mollis est, ac proinde occurrentibus cedit, et ad aliud quippiam, neque id minimum, digitis conducit. Media enim inter digitum flectentes tendines, & dura, quæ apprehendimus, corpora reponitur, & apertissime tendines, ne aut premantur, aut contendantur, munit, unde etiam merito huius substantiæ quàm plurimum infernæ pedis cuti subijcitur, præterea ossium rectitudinem tunc corrigit, quando in circulum manus quippiam est comprehensura. Ac proinde externæ digitorum regioni hanc rerum Opifex minime communicauit, ut quæ ibidem inutile pondus digitis inferret, quum hæc regio, neque illo absolutissimo indigeat tactus sensu, neque quicquam in obliquum apprehendat, neque toties subulas scalpellæ, & id genus artium instrumenta propellat. Quinetiam in interna manus sede, ipsis quidem articulis minimum, in partibus uero inter articulos medijs, plurimum huiusmodi substantiæ industrius rerum Conditor produxit. Haudquaquam enim ossium sedes, quibus illa inuicem coarticulantur, huiusmodi substantia indiguit, quæ flecti debeat, & substantia ea, præterquam quod nihil commodi præstaret, obstaculo mori fieret, tum grauius ut superflua, tum etiam articuli spaciū excludens occupansque, & etiam prohibens, quo minus articuli in acutos angulos flecti possent. Lateribus autem digitorum tum eius substantiæ adnutriuit, quantum medias ibidem regiones, quæ uacue mansissent, replere potuit, quo et inde manus, non solum ut diuisum in multas partes organum, sed etiam uelut uariè diuisum suo munere fungi ualerent. Adductis enim inuicem digitis, ita eorum media regio ab hac substantia oppletur, ut si quid etiam liquidi manu supina continere libuerit, id non elabatur. Postremò huius substantiæ beneficio extrema manus, illa mollit, subigit, & terit, quæ mediocriter mollia, molientibus & terentibus organis indigent, qualia per omnes artes sunt plurima. Quantum uero huiusmodi substantia ad corpora summis digitis apprehendenda auxilij præstet, nemini non perspicuissimum est, quem minime latet, si ossium finibus nihil, quod cederet, appositum fuisset, ea facile debuisse rumpi, nec illis potuisse plurima corpora eleuari. quod modo huius substantiæ, & renitentium illi unguium opera obimus felicissimè. Atque eiusmodi sunt huius substantiæ proprii usus, communis uero, quem cum carne adipeque parem exigit, is censetur, quo æstus tempore refrigerare, frigoris uero calefacere apta putatur.

DE MUSCULIS MANVS DIGITOS
mouentibus. Caput XLIII.

Digitorum
motus.

SSIVM quinq; digitorum constructionem superiori Libro prosequentes, longè aliam articuli speciem in primis quinque digitorum internodijs, & in secundo pollicis haberi scripsimus, quàm in secundo & tertio quatuor digitorum, & tertio pollicis internodio. Hæc nanque internodia mutuo ea articuli specie ingrediuntur, quam γγγλυμοι Græci uocant. Superius enim os in sui sinum inferius excipit, ipsumque inferius in suis sinibus superioris ossis tubercula admittit. Vnde etiam simplicem tantum motum hæc internodia, seu articuli exigunt, qui extensione & flexione nusquam ne tantillum quidem in latus declinantibus perficitur. At quatuor digitorum prima internodia in articulatione cum illis, quibus sustententur ossibus, coarctantur. Vnicus enim inferioris ossis sinus, unum caput superioris ossis excipit. quapropter etiam non simplici tantum motu, sed duplici aguntur, flexione nimirum extensioneque, & postea ad latera obliquo deductu inclinantur, seu ut semper loqui instituiamus, ad hos illæque digitos adducuntur, uel abducuntur. Porro cuius perspicuum esse arbitror, nihil referre num flexionem & extensionem simul pro simplici motu, aut pro duplici, ut unus scilicet flexione, alter uero extensione perficiatur, enumerem, aut rursus motum, qui in latere sit, unius loco habeam, aut duorum motuum uice recenseam, ut scilicet unus in hoc, alter uero in oppositum latus perfici dicatur. Cæterum hos omnes digito-

digitorum ossium motus uiginti & octo musculis celebrari docebimus, à digitos flectentibus sermonem inchoaturi, in quo¹ musculi cuiusdam brachiali inserti necessario incidet mentio, quem quia cum digitorum musculis numerabimus, hoc Capite nouem & uiginti describentur. Primi musculi¹ principium teres, & statim ab exortu grande, ac ex carne nerueaque substantia mixtum, ex interiori humeri² tuberculo enascitur. non quidem ex superiori magisque prominente tuberculi sede, sed ab interiori sub³ musculi ad summam manus internam cutem latum tendinem porrigentis, & duorum quos brachiale flectere audies, capitibus, præterea & sub⁴ illius ferè musculi origine, qui inter radium in prouum agentes, superior enumerabitur. quanquam potius ex anteriori sede & inferius illa origine, primus hic digitorum musculi initium ducat. Musculus iste à crasso alioquin suo exortu latior efficitur, atque uerus ulnæ radiique medium perreptans, perquam obscure ab ipsis principij sui portionem assumit. Hinc exactè carnosus et teres, in amplitudinem tamè modicè depressus, ad brachiale prorepit. Antequam uero brachialis radicem contingat, notabili satis à brachiali intervallo, ipsius uenter in angustum magis⁵ coactus, in quatuor carnosas partes diuiditur, quæ singule neruosiores angustioresque faciunt, ilico in exactos tendines cessant. Hi examissim teretes simul communi membrana utcunque tenui & mucosa inuoluti, brachialis cum cubito articulum ipsumque brachiale transcendunt, communi omnes⁶ ligamento in brachialis sinu obducti. Est autem ligamentum id ualidum, & transversum, ex una brachialis parte in alteram pronatum, anuli formam (quod ad eius cavitatem spectat) præcipue referens, & totam brachialis sinus amplitudinem, quæ ex ipsa originem ducit, succingens. Simulatque uero tendines ligamentum id præterire, inuicem diducti, tres acutos & interuallis pares constituunt angulos, & singuli unumquemque quatuor digitorum sibi præpositum adeunt, ac secundi digitorum ossis radice latiores membraneique facti inseruntur, toti ossis longitudini implantati. Dum uero primum digitorum os perreptant, transverso quoque & robusto admodum ligamento obuoluuntur, quod ex uno ossis latere natum, alteri inseritur: aut potius id ex tota internæ ossis sedis amplitudine enatum, canalem oblongum seu anulum effingit, quo primi musculi tendo una cum⁷ alio quem huic subijci dicemus, per digiti longitudinem securissimè deducitur, ac ne sua sede à digito declinet, eleuetur uel, pulchre amplectitur, ita tamen ut tendini liberum iter citra omnem connexum per ligamentum pateat. Tendines enim quæ primis digitorum ossibus porriguntur, neque transversis ligamentis, neque ossibus, uel quouis pacto adnexi hærent, sed ligamenta uelut per anulos sibi laxè excultos, minime impediti perreptant. Cæterum his primi musculi tendinibus⁸ ubi primo digitorum ossi incumbunt, & priusquam secundum conscenderunt (quanquam secus Galeno uisum fuit) peculiare rarumque ex abundanti id accidit, quod longa sectione diuisi, alium ipsi substratum transmittant tendinem, de quo statim ac præsentis musculi functionem sermoni addidero, sum pertractaturus. Functio autem ipsius est, secundum quatuor digitorum os flectere, illud brachialis medio ubi inuicem adhuc ipsius colligantur tendines, quàm potest proximè admoens. Et quemadmodum minimi digiti secundum os, cæteris digitorum secundis ossibus minus est, ita quoque & eius digiti tendo reliquis tribus gracilior uisitur, ut & illa musculi carnosapars parui digiti tendinem promens, cæteras gracilitate superat. Secundus musculi⁹ primo subiectus ab interiori humeri¹⁰ tuberculo sub primi capite, suumque uix aliquam portionem assumit. Ex ulnæ enim anteriori¹¹ processu, quo illa humero coarticulatur, secundus hic musculus potissimum enascitur, idque præcipue ab eius processus radice, quandoquidem ipsius superior pars seu apex, illius¹² musculi excipitur insertione, qui inter cubitum flectentes est posterior. Secundus itaque musculus hinc¹³ prodiens, exactè carnosus & teres (nonnihil latus tamen, & ut primus modicè depressus) euadit, & mediam cubiti sedem comprehendens ulnæ adhuc adnascitur, à qua exortus sui robur non modicum ea sede asciscit, qua ulnæ¹⁴ membraneo connectitur ligamento, inter radium & ulnam tota cubiti ferè longitudine consistenti. Quando uero musculus parum ultra mediam cubiti longitudinem descendit, aliquanto angustior redditus, in quatuor carnosas portiones similiter ac primus finditur, quæ ante brachiale in teretes cessant tendines, tanto primi musculi tendinibus spissiores, quantum secundi musculi moles primi magnitudinem superat. Hi tendines communi membrana perquam mucosa, ac cæteris omnibus membranarum rubicundiori inuoluuntur, simulque coherentes, sub primi musculi tendinibus per¹⁵ transversum internæ brachialis sedis ligamentum, in manus uolam contendunt, in qua (quemadmodum primi tendines) æquales angulos efficientes, mox inuicem dirimuntur, singuli ad unum quatuor digitorum excurrentes. Quemadmodum autem per uniuersam cubiti longitudinem & brachiale

Digitos mouentes musculus. l. 28.

Primus.

Lib. de V. su. par.

Secundus.